

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

**Uchwały antyśmogowe
- wymagania, oferta wsparcia
finansowego i sankcje**

Krzysztof Pałkowski
Dyrektor Departamentu Środowiska i Rolnictwa

Terminy wymiany kotłów pozaklasowych, kl. 3, 4 i 5 – w miastach*

Dostęp
do sieci C.O.
lub gazowej

należy wymienić na:

- ✓ instalacja C.O. lub gazowa
- ✓ OZE
- ✓ instalacja na paliwo gazowe
- ✓ instalacja na lekki olej opałowy
- ✓ energia elektryczna

w terminie do:

kotły < kl. 3 - do 1 września 2024 r.

kotły kl. 3 i 4 - do 1 września 2026 r.

kotły kl. 5 - do 1 lipca 2035 r.

Brak dostępu
do sieci C.O.
lub gazowej

należy wymienić na:

- ✓ OZE
- ✓ instalacja na paliwo gazowe
- ✓ instalacja na lekki olej opałowy
- ✓ instalacja na paliwo stale spełniająca wymogi ekoprojektu
- ✓ energia elektryczna

* Uchwała nr 309/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze miast województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Terminy wymiany kotłów pozaklasowych, kl. 3, 4 i 5 – poza miastami*

Dostęp
do sieci C.O.

należy wymienić na:

- ✓ instalacja C.O.
- ✓ OZE
- ✓ instalacja na paliwo gazowe
- ✓ instalacja na lekki olej opałowy
- ✓ energia elektryczna

w terminie do:

kotły < kl. 3 - do 1 września 2024 r.

kotły kl. 3 i 4 - do 1 września 2026 r.

kotły kl. 5 - do 1 lipca 2035 r.

Brak dostępu
do sieci C.O.

należy wymienić na:

- ✓ OZE
- ✓ instalacja na paliwo gazowe
- ✓ instalacja na lekki olej opałowy
- ✓ instalacja na paliwo stale spełniająca wymogi ekoprojektu
- ✓ energia elektryczna

*Uchwała nr 310/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Terminy wymiany kotłów – dla M. Sopot*

Termin wejścia w życie wymagań uchwały – **od 1 stycznia 2024 roku** w Sopocie obowiązuje **całkowity zakaz stosowania paliw stałych** w instalacjach objętych przepisami uchwały.

*Uchwała nr 236/XIX/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Miasta Sopotu ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Terminy wymiany miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń – dla całego województwa

Kominki, piece,
kozy

należy wymienić na:

Miejscowy ogrzewacz
pomieszczeń spełniający
wymogi ekoprojektu

w terminie do:

1 września 2024 r.

Na terenach z dostępem do:

- sieci ciepłowniczej lub gazowej (**miasta**) lub
- sieci ciepłowniczej (**poza miastami**)

eksploatacja może być tylko **okazjonalna i nie może powodować uciążliwości**, w tym zadymienia, na terenach sąsiadujących.

Źródła dofinansowania inwestycji

PROGRAM / INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA	BENEFICJENCI DOCELOWI	ZAKRES INWESTYCJI
Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (FEP) Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	budynki mieszkalne wielorodzinne należące do wspólnot mieszkaniowych i JST, budynki użyteczności publicznej	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE
Pomorski Fundusz Antysmogowy Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	budynki mieszkalne jednorodzinne lub wydzielony lokal z wyodrębnioną KW	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE
Pożyczka na modernizację energetyczną budynków (pożyczka termomodernizacyjna) UMWP (RPO WP 2014-2020) > Alior Bank	budynki wielorodzinne, inne (szpitale, muzea, domy studenckie, zabytki, TBS, ESCO, użyteczności publicznej), JST, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE
Premia remontowa BGK	budynki wielorodzinne, osoby fizyczne, JST, spółki prawa handlowego, spółdzielnie/ wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego, społeczne inicjatywy mieszkaniowe	termomodernizacja, remont
Premia termomodernizacyjna z opcją grantu termomodernizacyjnego BGK	budynki wielorodzinne, osoby fizyczne (w tym właściciele domów jednorodzinnych), JST, spółki prawa handlowego, spółdzielnie/ wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego, społeczne inicjatywy mieszkaniowe	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE
Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowiska 2021-2027 (FEnIKS) NFOŚiGW	budynki mieszkalne należące do spółdzielni mieszkaniowych, budynki użyteczności publicznej	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE
Ulga termomodernizacyjna	budynki jednorodzinne, osoby fizyczne	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE

PROGRAM / INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA	BENEFICJENCI DOCELOWI	ZAKRES INWESTYCJI
STOP SMOG NFOŚiGW	budynki jednorodzinne, osoby fizyczne za pośrednictwem JST	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE
Czyste powietrze WFOŚiGW	budynki jednorodzinne, osoby fizyczne, JST	termomodernizacja, wymiana źródła ciepła, podłączenie do sieci, OZE
Ciepłe mieszkanie WFOŚiGW	budynki wielorodzinne, osoby fizyczne za pośrednictwem JST	wymiana źródła ciepła, OZE
Agroenergia NFOŚiGW (część 2) i WFOŚiGW (część 1)	gospodarstwo rolne, osoby fizyczne i prawne będące właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych (od 1 ha do 300 ha)	Część1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii Część 2) Biogazownie rolnicze i małe elektrownie wodne
Klimatyczne Uzdrowiska. Część 2) Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej na terenie gmin uzdrowiskowych NFOŚiGW	JST, inne (szpitale, muzea, domy studenckie, zabytki, TBS, ESCO, użyteczności publicznej)	wymiana źródeł ciepła, OZE
Renowacja z gwarancją oszczędności EPC (Energy Performance Contract) Plus NFOŚiGW (Fundusz Modernizacyjny)	budynki wielorodzinne, JST, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe,	termomodernizacja

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA POMORZA 2021-2027 (FEP) Priorytet 2 Fundusze europejskie dla zielonego Pomorza

I. **Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych** (alokacja: w sumie **160 mln EUR** - dotacje i instrumenty finansowe).

Wspierane będą **kompleksowe przedsięwzięcia termomodernizacyjne**, w tym dostosowanie budynków do wymogów zero- i plus- energetycznych w:

- a) wielorodzinnych budynkach mieszkalnych należących **do wspólnot mieszkaniowych** niestanowiących własności Skarbu Państwa >> **instrumenty finansowe z możliwością częściowego umorzenia**;
- b) wielorodzinnych budynkach mieszkalnych oraz budynkach **spółek komunalnych i jednostek budżetowych**, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne >> **wsparcie bezzwrotne**;
- c) budynkach **użyteczności publicznej**, z wyłączeniem budynków należących do administracji rządowej i podległych jej organów i jednostek organizacyjnych >> **wsparcie bezzwrotne**.

Uzupełniająco, jako element wymienionych wyżej projektów, wsparciem mogą zostać objęte:

- a) działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej **inne niż działania termomodernizacyjne**, takie jak rozwój **systemów zarządzania energią w budynkach** czy rozwój **oświetlenia wewnętrznego** ograniczającego zużycie energii elektrycznej,
- b) rozwiązania sprzyjające adaptacji do zmian klimatu, w szczególności **zielone dachy oraz zielone ściany** czy systemy **zarządzania wodą w budynkach**,
- c) inne komponenty wykraczające poza zakres projektu **wynikający z audytu energetycznego**.

Działania niewynikające z audytu energetycznego nie mogą przekroczyć 15% kosztów kwalifikowalnych projektu!

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA POMORZA 2021-2027 (FEP) **Priorytet 2 Fundusze europejskie dla zielonego Pomorza**

W zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła (kotłów lub pieców) w budynkach wielorodzinnych lub budynkach użyteczności publicznej wsparcie może zostać udzielone **na wymianę źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe na źródła niskoemisyjne, przede wszystkim na OZE (zwłaszcza na pompy ciepła w połączeniu z ogniwami fotowoltaicznymi) lub na podłączenie do sieci ciepłowniczej**. Brak możliwości wymiany źródła ciepła na paliwo stałe na inne źródło wykorzystujące paliwo stałe.

W zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków wspierane będą projekty, których celem jest osiągnięcie, przeciętnie, co najmniej renowacji o „średnim poziomie gruntowności” – zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786, oznaczającym **od 30% do 60% oszczędności energii pierwotnej, z wyjątkiem zabytkowych budynków użyteczności publicznej**.

POMORSKI FUNDUSZ ANTYSMOGOWY (PFA)

Pula środków - 30 mln zł na finansowanie działań wspierających realizację Uchwał Antysmogowych w województwie pomorskim.

Forma wsparcia – Pożyczka udzielana Beneficjentom końcowym **przez Pośredników Finansowych** na realizację określonego typu **inwestycji zlokalizowanych na terenie współpracujących gmin.**

Zakres inwestycji:

- obligatoryjnie – **demontaż nieefektywnego źródła ciepła;**
- **inne towarzyszące / niezbędne działania** w zakresie efektywności energetycznej, w tym np. zakup i montaż nowej instalacji grzewczej (w tym źródła ciepła) wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci ciepłowniczej lub gazowej (wykluczenie z finansowania instalacji zasilanych węglem, w tym ekogroszkiem).

Instrument jest **w fazie przygotowania przez Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.** i aktualnie jest na etapie identyfikacji gmin zainteresowanych przystąpieniem do wdrożenia Instrumentu na swoim terenie.

Kontrola urządzeń grzewczych objętych przepisami uchwał antysmogowych oraz stosowanego paliwa

Zadania kontrolne w zakresie przestrzegania zapisów uchwałach antysmogowych i zakazu spalania odpadów prowadzą w szczególności:

- funkcjonariusz **straży miejskiej lub gminnej** upoważniony przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, na podstawie art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska;
- funkcjonariusz **Policji**, w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, na podstawie przepisów k.p.k i k.p.w. (art. 1 ust. 2 pkt 4 u.p.);
- inspektorzy **Inspekcji Ochrony Środowiska** w odniesieniu do podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 2 ust. 1).

Ponadto, inne organy i podmioty prowadząc kontrolę w ramach swojej właściwości mogą ujawnić naruszenie uchwał antysmogowych lub zakazu spalania odpadów, w szczególności:

- Straż Pożarna;
- organy administracji architektoniczno-budowlanej;
- organy nadzoru budowlanego (powinny one zapewniać, aby budynki oddawane do użytkowania po wejściu w życie uchwał antysmogowych były wyposażone wyłącznie w zgodne z jej zapisami urządzenia grzewcze).

Sankcja za naruszenie przepisów uchwał antysmogowych

- ✓ Zgodnie z art. 334 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska: **„Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 (uchwały antysmogowe), podlega karze grzywny.”**
- ✓ Z art. 24 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń wynika, że co do zasady: **grzywna wymierzana jest w wysokości od 20 do 5000 złotych. Wysokość mandatu może wynieść do 500 zł.**
- ✓ Należy podkreślić, że wykroczeniem polegającym na **naruszeniu uchwał antysmogowych jest każdorazowa eksploatacja zakazanej instalacji lub wykorzystanie zakazanych paliw.**
- ✓ W przypadku stwierdzenia naruszenia uchwał antysmogowych należy podjąć czynności zmierzające do ukarania sprawcy poprzez **nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego (funkcjonariusz straży) lub skierowanie wniosku o ukaranie do właściwego sądu (urzędnik).**
- ✓ W przypadku osób, które pomimo ukarania nadal ignorują przepisy uchwał antysmogowych, wskazane jest wykonywanie kontroli następczych oraz kierowanie wniosków o ukaranie do właściwego sądu. Zgodnie z art. 38 Kodeksu wykroczeń, **w przypadku trzeciego ukarania za podobne wykroczenie umyślne sąd może wymierzyć karę aresztu.** Liczą się wyłącznie kary wymierzone przez sąd, a nie mandaty.

Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej powietrze.pomorskie.eu

Znajdziesz tutaj:

- Informacje nt. jakości powietrza w województwie pomorskim
- Programy ochrony powietrza i uchwały antysmogowe dla województwa pomorskiego
- Aktualności dotyczące programów ochrony powietrza i uchwał antysmogowych
- Materiały informacyjne - spoty radiowy i filmowy, ulotki nt. uchwał antysmogowych
- Materiały ze szkoleń organizowanych dla jst przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego (prezentacje, poradniki)
- Informacje nt. zagadnień prawnych związanych z uchwałami antysmogowymi
- Informacje nt. programów oferujących dofinansowanie wymiany źródeł ciepła
- Informacje nt. technicznych aspektów kontroli instalacji grzewczych
- Przydatne linki

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Dziękuję za uwagę.